

HUIS WERK

MAGAZINE OVER JEUGDTOERISME

Driemaandelijks magazine - jaargang 12 - nummer 46
April - mei - juni 2017

Afgiftekantoor:
9820 Merelbeke Centrum
nr. P2A6224
VU + afzendadres:
Joris Breugelmans
Bergstraat 16
9820 Merelbeke

bpost

PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE

Fondsenwerving
Kampencharter

Subsidie "iedereen verdient vakantie"
Chiroheem Kantekleer, huis in de kijker

Centrum voor Jeugdtoerisme^{vzw}

diversiteit

veiligheid

duurzaamheid

gezondheid

avontuur

Dossier VUUR MAKEN

INHOUDSTAFEL

- 2 **Editoriaal**
- 3 **Dossier VUUR MAKEN**
- 4 **De traditie van vuur op kamp**
- 7 **Wat mag en wat mag niet?**
- 9 **praken met groepen**
- 13 **Pagina 13**
- 14 **CJT Ondersteuning ... laat je stem horen**
- 15 **Vraag het aan ... CJT Ondersteuning**
- 16 **Nieuwsflash**
- 18 **Huis in de kijker**
- 20 **Agenda**

Centrum voor Jeugdtoerisme^{vzw}

CJT Ondersteuning maakt deel uit van Centrum voor Jeugdtoerisme vzw (CJT), net zoals CJT Boekingscentrale en CJT Verblijfcentra. Met deze drie actiedomeinen wil CJT gepaste verblijfsmogelijkheden aanbieden aan jeugd in groepsverband.

Particulieren of verenigingen die een gebouw en/of terrein verhuren of willen verhuren aan jeugdgroepen, kunnen bij CJT Ondersteuning terecht. Zij krijgen **advies, vorming en begeleiding** omtrent erkenning, subsidies en alles wat komt kijken bij het uitbaten van een jeugdverblijf. CJT Ondersteuning verspreidt **informatie** via het tijdschrift HuisWerk en de website www.cjt.be. De website www.jeugdverblijven.be bevat ongeveer 650 jeugdverblijfcentra en kampeerterreinen en wordt onderhouden door CJT. Daarnaast verdedigt CJT Ondersteuning de **belangen van de sector** bij de overheid en andere instanties. Dit gebeurt door vertegenwoordigingswerk bij o.a. Toerisme Vlaanderen, de Afdeling Jeugd en de provincies.

EDITORIAAL

De voorbije maanden hebben we de Vlaamse uitbaters twee maal uitgenodigd om deel te nemen aan een digitale bevraging. Telkens was de respons massaal en bleek het zelfs niet nodig om een herinnering te versturen. De vragenlijst rond afval werd ingevuld door maar liefst de helft van de aangeschrevenen, de bevraging rond het CJT-vormingsaanbod en hoe dit bij te sturen, werd teruggestuurd door 30 % van de uitbaters. Telkens kregen we bijzonder veel bruikbare informatie aangereikt en het is een plezier om daarmee aan de slag te gaan. Waarvoor dank!

Zo rees het idee om deze twee thema's binnenkort aan elkaar te koppelen. Op basis van jullie antwoorden, willen we nl. een vernieuwd concept uittesten met ruimte voor vorming, ontmoeting en uitwisseling. Daarbij kiezen we voor een thema dat duidelijk leeft als we de antwoorden op die andere bevraging analyseren: afval. De uitnodiging voor "Raderwerk" – want dat is de naam van ons nieuwe kindje - is half april bij alle uitbaters in de bus gevallen.

" Het is een plezier om aan de slag te gaan met zo veel bruikbare informatie."

De resultaten van de afvalenquête werden ondertussen reeds besproken met vertegenwoordigers van OVAM en Fost Plus. Zij bespreken dit de komende weken verder met hun respectievelijke partners en we geven jullie allen graag een stand van zaken in mei/juni als we elkaar ergens ontmoeten in Izegem, Lokeren, Diest of Arendonk.

In dit HuisWerknummer hebben we in ons dossier aandacht voor alle aspecten van vuur maken. We brengen verslag uit van ons bezoek aan Chi-roheem Kantekleer uit het West-Vlaamse Avelgem en zorgen er ten slotte voor dat iedereen mee is met de meest recente informatie over jeugdtoerisme in Vlaanderen.

Veel leesplezier!

Frederik Vercammen

COLOFON

VASTE MEDEWERKERS

Luc De Coninck
Maarten Dekoninck
Peter Landsheere
Anne Marie Laureys
Erwin Stessens
Piet Termont
Frederik Vercammen
Dora Wagemans

WERKTEN NOG MEE
AAN DIT NUMMER
Karel De Decker
Toon Luybaert

VORMGEVING

IO - Els De Pauw

COVERFOTO

FOS 151e De Koala's

DRUK

Nevelland, Nevele

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Joris Breugelmans
Bergstraat 16
9820 Merelbeke

REDACTIEADRES

Bergstraat 16
9820 Merelbeke
Tel.: 09/210.57.75
Fax: 09/210.57.80
E-mail: ondersteuning@cjt.be

HuisWerk is een publicatie van Centrum voor Jeugdtoerisme vzw

HuisWerk werd gedrukt op gerecycleerd chloorvrij papier.

DOSSIER VUUR MAKEN

Vuur maken is een veel voorkomende activiteit op en rondom het domein van een jeugdverblijf of kampeerterrein. In dit dossier nemen we die activiteit onder de loep.

We starten met enkele resultaten uit het doelgroepenonderzoek. Daarin werd nl. ook de organisatie van een kampvuur bevroegd. Zo leren we welke doelgroep een kampvuur belangrijk vindt, op welke momenten dit gebeurt en welke

drempels ervaren worden bij de organisatie van het kampvuur.

Vervolgens wordt het maken van vuur getoetst aan de wetgeving en wordt de communicatie naar de groepen doorge-licht. Als uitbater krijg je zo een goed beeld van wat er wel en niet kan. Dit wordt vervolgens aangevuld met praktisch advies dat we krijgen van uitbaters met ervaring.

De traditie van vuur op kamp

Uit het doelgroepenonderzoek van 2016 blijkt dat 63 % van de gemeentelijke jeugdwerkverenigingen een kampvuur belangrijk vindt. En dit is niet de enige doelgroep. Ook 40 % van de jeugdhulpverlening, 36 % van het Vlaams en provinciaal jeugdwerk en 34 % van de sportverenigingen vinden een kampvuur belangrijk. De scholen sluiten het rijtje af met 21 %.

	Niet belangrijk	Tussen beide	Belangrijk	N.v.t.
Gemeentelijk jeugdwerk	18 %	16 %	63 %	2 %
Vlaams/provinciaal jeugdwerk	30 %	24 %	36 %	9 %
Onderwijs	46 %	13 %	21 %	21 %
Sport	34 %	25 %	34 %	8 %
Jeugdhulpverlening	26 %	30 %	40 %	4 %

Een kampvuur is belangrijk, maar niet eender wanneer. Maar liefst 60 % van de doelgroep vindt een kampvuur vooral belangrijk tijdens kamp- en themavakanties, terwijl dit daalt naar 36 % voor de weekends en 19 % voor schoolverblijven.

	Niet belangrijk	Tussen beide	Belangrijk	N.v.t.
Weekend/midweek (met kinderen en/of jongeren)	34 %	23 %	36 %	8 %
Stads-/bos-/zee-/... klas	50 %	8 %	19 %	24 %
Kamp/themavakanties	16 %	20 %	60 %	4 %

Hoewel heel wat groepen aangeven dat het maken van een kampvuur een belangrijke activiteit is, blijven huurprijs, periode en omgeving nog steeds de belangrijkste criteria in de zoektocht naar een geschikt verblijf. De mogelijkheid van een kampvuur is slechts een zoekcriterium van gemiddeld belang.

DE FEITEN VAN 2015

In 2015 hebben 70 % van de gemeentelijke jeugdverenigingen kampvuur gehouden. Dit is dubbel zoveel als de sportverenigingen (34 %) en de jeugdhulpverlening (35 %).

	Ja	Neen	Totaal
Gemeentelijk jeugdwerk	70 %	30 %	97
Vlaams/provinciaal jeugdwerk	28 %	72 %	29
Onderwijs	10 %	90 %	50
Sport	34 %	66 %	32
Jeugdhulpverlening	35 %	65 %	23

In de zomer van 2015 werd er tijdens 71 % van de kampen een kampvuur gehouden. Maar de intenties lagen een stuk hoger, want 19 % van de groepen was verhinderd door externe factoren. Dit wil zeggen dat in de zomermaanden van 2015 maar liefst 90 % van de groepen de bedoeling had om kampvuur te houden.

Het hoge percentage in de zomermaanden staat in schril contrast met andere periodes. Tijdens weekends werd slechts in 23 % van de gevallen kampvuur gehouden en tijdens bos-, zee- en stads- klassen daalde dit nog verder naar 8 %.

	Ja	Neen	Totaal
Weekend/midweek (met kinderen en/of jongeren)	23 %	77 %	53
Stads-/bos-/zee-/... klas	8 %	92 %	38
Kamp/themavakantie	71 %	29 %	113

Als er in 2015 geen kampvuur was, dan was dit in 64 % van de gevallen omdat het niet voorzien was in het programma, in 34 % door de afwezigheid van een kampvuurkring en in 13 % door een te gevaarlijke omgeving.

	Totaal
Geen mogelijkheid voorzien door de uitbater	34 %
Regen	3 %
Niet voorzien in het programma	64 %
Te gevaarlijke omgeving	13 %
Te gevaarlijk voor de leden	7 %
Geen toestemming van de gemeente/brandweer	9 %
Bosbrandgevoelige periode	5 %

CONCLUSIE

Een kampvuur in de zomermaanden is een populaire activiteit, toch speelt de aanwezigheid van een kampvuurkring geen doorslaggevende rol in de keuze van een jeugdverblijf. Heb je als uitbater geen kampvuurkring of vergunning, maar wil je daarin verandering brengen, dan zal dit vooral in de zomer door jeugdgroepen enthousiast onthaald en veel gebruikt worden.

Hoe het niet moet. Niet-opgedroogd hout zorgt voor veel rookontwikkeling.

Vuurkorven of schalen vormen een alternatief voor de traditionele houtstapel.

CHIRO AAN HET WOORD

Chirojeugd Vlaanderen is de grootste jeugdbeweging van Vlaanderen en telt een kleine duizend groepen. Kampvuur is bij veel van die groepen een traditie. Aan het woord is Fara Elsen, educatief medewerker en verantwoordelijk voor het thema jeugdtoerisme.

Waar komt de traditie van het kampvuur vandaan?

Rond een kampvuur zitten is universeel en van alle tijden. Een kampvuur straalt licht en warmte uit en is de ideale plaats om 's avonds gezellig samen te komen, ook voor de Chirogroepen op kamp. Het is ook echt 'back to basics', de basisgeest van op kamp gaan.

Voor welke leeftijdsgroepen zijn de kampvuren bedoeld?

De meeste groepen organiseren het kampvuur voor al hun leeftijdsgroepen, dat start vanaf 6 jaar. Maar het kampvuur wordt wel niet door die leeftijdsgroep aangestoken.

Wanneer vindt het kampvuur precies plaats?

Veel hangt af van de kamptradities van de plaatselijke groep en de mogelijkheden die de kampplaats biedt. Het kampvuurmoment bij uitstek is de laatste avond, maar het kan best – als de kampplaats dit toelaat – dat de oudste takken of de leiding meerdere avonden afsluiten met een klein kampvuur.

Welke activiteiten vinden er plaats rond het grote kampvuur?

Ook dat hangt af van groep tot groep. Sommige groepen houden het enkel bij kampvuur, andere groepen koppelen daar een zangstondje aan of voeren diverse sketches op. Een kampvuur is bij veel Chirogroepen ook een geliefkoosd moment om stoppende leiding, volwassen begeleiders of kookouders in de bloemetjes te zetten.

Zijn er groepen die tijdens hun zomerkamp geen kampvuur organiseren?

Het kan dat er een aantal groepen de traditie van het kampvuur door verschillende hindernissen verloren zijn en nu helemaal geen kampvuur meer inplannen, maar die groepen vormen zeker een minderheid.

Welke alternatieven zijn er als er een kampvuurkring ontbreekt?

Een kampvuur is voor veel jeugdgroepen, niet enkel voor Chirogroepen, een traditioneel onderdeel van het kampprogramma. Het is het hoogtepunt van het kamp. Als dit niet kan doorgaan door slechte weersomstandigheden of door een verbod, is dit echt een domper op de feestvreugde. Een alternatief is er niet meteen. Een kampvuur zorgt voor een uniek gevoel van samenhang, een sfeer die niet zomaar te vervangen is.

Wat denken groepen over vuurkorven en vuurschalen als alternatief?

Als er geen kampvuur mogelijk is, dan kunnen vuurkorven of schalen een alternatief zijn. Kan er helemaal geen vuur gemaakt worden op het domein, dan kan de uitbater misschien op zoek naar een alternatieve plaats. Dat kan bijvoorbeeld een naburig veld zijn.

Wat verwachten groepen nog van de uitbater?

Groepen verwachten vooral duidelijkheid. Goede communicatie is daarbij essentieel. Is kampvuur mogelijk? Waar mag dit kampvuur georganiseerd worden?

Als er tijdens het kampvuur door slechte afspraken plots problemen opduiken, zorgt dit ongetwijfeld voor spanningen.

Moet de uitbater voor hout zorgen?

In principe zorgen de groepen zelf voor hout. Ofwel brengen ze dit mee ofwel sprokkelen ze dit in de buurt. Het maken van een kampvuur wordt zo een onderdeel van het kampprogramma. De uitbater kan een bijdrage leveren bij die activiteit door het aanwijzen van locaties waar sprokkelen is toegestaan.

Kampvuur kan soms voor overlast zorgen. Wat kan daartegen gedaan worden?

We zijn er ons van bewust dat kampvuur soms voor geur- of geluidshinder zorgt. Daarin moet een gulden middenweg gevonden worden. Een uitbater speelt daarin een belangrijke rol. De uitbater moet het gesprek aangaan met de burens en met de groepen en zoeken naar afspraken die voor beide partijen leefbaar zijn.

Wat mag en wat mag niet?

WAAR MAG JE VUUR STOKEN?

Het veldwetboek van 7 oktober 1886 is federale wetgeving. In artikel 89 van dit wetboek staat dat het in ons land verboden is om vuur te stoken op minder dan 100 meter van huizen, heide, boomgaarden, hagen, graan, stro, mijten of plaatsen waar vlas te drogen is gelegd. Vroeger stonden bij die opsomming nog bossen vermeld, maar dit werd in juli 2013 geschrapt om geen tegenspraak te hebben met het gewijzigde Vlaamse bosdecreet. In artikel 99 van het Vlaamse Bosdecreet staat namelijk dat in alle bossen en binnen een afstand van 25 meter tot de bossen het verboden is vuur te maken in open lucht.

Wil je vuur maken op minder dan 25 meter van de bossen, dan moet je volgens het bosdecreet een uitzondering aanvragen. Dit doe je door minstens 35 dagen vooraf een machtiging aan te vragen bij het Agentschap Natuur en Bos. Omwille van het brandgevaar zal het Agentschap die aanvraag echter zelden goedkeuren.

Voor een kampvuurplek opgenomen in een bosbeheersplan is er geen machtiging nodig.

Omdat (brand)veiligheid een lokale bevoegdheid is, kan elke gemeente zijn eigen regelgeving uitschrijven. Die regelgeving kan verschillen van de regelgeving in het veldwetboek of het bosdecreet. Wil je vuur stoken, dan moet je ook met die regelgeving rekening houden.

In de praktijk wordt voor het maken van vuur toestemming gevraagd aan de burgemeester die zich laat adviseren door de lokale brandweer. Maar is de goedkeuring

van de burgemeester of lokale brandweer altijd geldig? Wat als het Agentschap Natuur en Bos geen machtiging geeft voor vuur op minder dan 25 meter, maar de burgemeester of brandweer wel toestemming geeft? Hier is geen duidelijk antwoord op, maar het gezond verstand zegt dat je toch als goede huisvader handelt wanneer je het advies van de burgemeester of brandweer volgt.

Omdat de verschillende wetgeving voor verwarring zorgt, neem je als uitbater best het voortouw. Informeer de groepen over de regelgeving die van toepassing is in en rondom je domein en ondersteun indien nodig de groepen nog verder door zelf de nodige machtigingen of vergunningen aan te vragen.

WAT MAG JE VERBRANDEN?

De Vlaamse milieuwetgeving (Vlarem) is duidelijk: afval verbranden in open lucht is voor iedereen verboden. Het verbod geldt ook voor hout, al voorziet de wetgeving wel enkele specifieke uitzonderingen. Zo is het verbranden van droog onbehandeld hout voor een kampvuur of in een sfeerverwarmer wel mogelijk. Op gevernist, geverfd of geïmpregneerd hout gelden geen uitzonderingen, deze mag je nooit verbranden. Hetzelfde geldt voor triplex, vezelplaat en andere samengestelde houtproducten.

Het vinden van droog onbehandeld hout tijdens het verblijf is voor groepen niet altijd eenvoudig. Als uitbater help je daarom de groepen best in de zoektocht naar geschikt brandhout. Hoe je de groepen best kan ondersteunen, lees je verderop.

BRANDSTICHTING EN ROOKHINDER

Het stoken van vuur kan ook uitmonden in een accidentele brand of rookhinder. Deze gevolgen van vuur maken zijn in bepaalde gevallen strafbaar.

Wie brand veroorzaakt door op minder dan 100 meter afstand van huizen, gebouwen, wouden, heiden, bossen, boomgaarden, beplantingen, hagen, mijten, tassen graan, stro, hooi, voeder of van enige andere stapel brandbare stoffen vuur te stoken zonder voldoende voorzorg, pleegt een strafbaar feit. Dat staat in artikel 519 van het strafwetboek.

Wie vuur maakt, houdt ook best rekening met de Vlaamse Wegcode. Artikel 7.3 stelt namelijk dat het verboden is verkeer te hinderen of onveilig te maken door er o.a. rook of stoom te verspreiden.

Als uitbater kan je de groepen wijzen op de risico's en enkele adviezen geven. Vraag groepen om in droge periodes zeker blusmateriaal te voorzien, enkel onbehandeld droog hout te verbranden wat de rookontwikkeling beperkt en rekening te houden met de windrichting als de rook kan afdrijven naar een druk bereden openbare weg.

Ervaren de burens te veel rook- of geurhinder, dan kan je als uitbater hiervoor aansprakelijk gesteld worden, dit op basis van artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek. Dit artikel stelt dat elke eigenaar een zekere hinder moet dulden van zijn buur die eigen is aan het samenleven, maar als dit evenwicht verstoord wordt, hij ook het recht heeft op een billijke schadevergoeding. Vraag groepen bij klachten van burens

Veldwetboek en bosdecreet beschrijven minimumafstanden tot gebouwen en natuur.

daarom niet dagelijks vuur te stoken en droog en onbehandeld hout te gebruiken. Zo blijft de hinder beperkt.

DE ZOEKTOCHT NAAR GESCHIKT BRANDHOUT

De zoektocht naar hout is voor groepen dikwijls geïntegreerd in het programma. Hiervoor trekken ze naar de omliggende bossen. Maar mag je zomaar het bos in en hout sprokkelen?

Bossen en natuurreservaten zijn (tenzij uitdrukkelijk verboden) vrij toegankelijk voor voetgangers, dit op voorwaarde dat hiervoor enkel de wandelwegen worden gebruikt. Een afwijking op dit principe is enkel mogelijk mits toestemming van de eigenaar, een machtiging van het Agentschap Natuur en Bos als het agentschap eigenaar is of in een aangeduide (tijdelijke) speelzone waarvan je een overzicht vindt op www.opkamp.be.

Kan je het bos in, dan moet je nog een bijkomende toelating aanvragen voor het sprokkelen van hout. In private bossen of natuurreservaten heb je hiervoor de toestemming nodig van de eigenaar en een machtiging van het Agentschap Natuur en Bos. In openbare bossen en reservaten volstaat de machtiging van het Agentschap Natuur en Bos. Een machtiging moet minstens 35 dagen vooraf aangevraagd worden.

Als uitbater kan je de groepen verder helpen door hen wegwijs te maken in de speelzones rond je domein en de nodige aanvragen en machtigingen in orde te brengen, zodat sprokkelen mogelijk wordt. Een online

registratieformulier vinden groepen op de website www.opkamp.be (doorklikken op "toelatingen"). Je kan ook rechtstreeks een machtigingsaanvraag doen via de diensten recreatief medegebruik van ANB, die zijn per provincie georganiseerd. Via een aanvraagformulier krijg je een overzicht van de contactgegevens van die diensten.

Vrees je dat sprokkelen onvoldoende hout oplevert voor meerdere vuren, dan kan je eventueel zelf voorzien in extra hout. Het Agentschap Natuur en Bos of een plaatselijke handelaar met houtafval (bijv. onbehandelde paletten) kunnen daarbij misschien helpen. Is dit niet het geval, dan kan je eventueel aangekocht brandhout doorverkopen.

IMPACT OP MILIEU EN GEZONDHEID

De impact die een open vuur heeft op milieu en gezondheid, hebben de groepen in grote mate zelf in de hand, maar dan moeten ze wel goed geïnformeerd zijn. Onderstaande tips kunnen de negatieve impact beperken. Tips die je als uitbater kan overbrengen op de verblijvende groepen.

Bomen of struiken omhakken zonder de nodige vergunningen is niet alleen verboden, maar ook dom. Nat hout brandt namelijk zeer moeilijk en zorgt voor veel rookontwikkeling. Bovendien bevat die rook ook veel schadelijke stoffen omdat de temperatuur laag blijft.

Hout sprokkelen richt zich op dood hout, maar ook dit hout is voor het bos ecologisch gezien zeer waardevol. Groepen sprokkelen daarom best niet meer hout dan nodig en spreiden het sprokkelen over

verschillende locaties. De houtsoort is niet zo belangrijk. Als het hout droog is, dan zijn de verschillen in thermische waarde tussen de houtsoorten klein. Droog hout kan je makkelijk onderscheiden van nat hout door het te breken. Droog hout breekt een stuk makkelijker.

Benzine, brandspiritus of paraffineblokjes worden best niet gebruikt voor het ontsteken van het vuur. Minder bekend is dat dit ook geldt voor krantenpapier. De schadelijke stoffen die vrijkomen van o.a. de inkt zijn niet goed voor mens en milieu. Als alternatieven kunnen groepen kiezen uit klein aanmaakhout of ecologische aanmaakblokjes.

Houtverbranding zorgt voor fijn stof, dioxine-uitstoot en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK) die die DNA-schade veroorzaken en kankerverwekkend zijn. Daarom wordt bij het ontsteken van vuur best gekeken naar de weersomstandigheden. Vermijd vuur bij windstil of mistig weer, anders blijft de uitstoot van het verbrandingsproces rond het vuur hangen, wat uiteraard slecht is voor de gezondheid.

Nadat het vuur gedoofd is, blijft as over. Deze as bevat altijd schadelijke stoffen zoals dioxines. Strooi de as van het vuur daarom niet rond op het domein, maar laat het afkoelen in een onbrandbaar recipiënt en deponeer het daarna bij het restafval.

Afspraken met groepen

Wil je als uitbater bijkomende afspraken formuleren in het huishoudelijk reglement, dan is het aangewezen om de richtlijnen die de koepelorganisaties van de jeugdbewegingen zelf communiceren naar hun groepen als leidraad te nemen.

OPKAMP.BE

Www.opkamp.be is een portaalsite voor wie op zoek is naar een kampplaats in binnen- en buitenland en kampinformatie. De website is een initiatief van De Ambrassade, een organisatie die zich inzet voor jeugd, jeugdwerk, jeugdinformatie en jeugdbeleid. De jeugdsector is partner van de organisatie. Op de website vind je enkele basisregels, voorzorgsmaatregelen en verbodsbepalingen.

De basisregels:

- Kies voor een bestaande vuurplaats.
- Maak de houtstapel niet hoger dan 2 meter.
- Beperk de diameter van het vuur tot maximaal 1,5 meter.
- Boord het vuur af met droge stenen of met een greppel. Natte stenen kunnen uit elkaar spatten wanneer het opgezogen water opwarmt tot stoom.
- Leg extra hout op een veilige afstand van de kampvuurkring.
- Bij een droge ondergrond verwijder je bladeren, dorre twijgen, dennenappels en droog gras. Droog gras verwijder je door enkele graszoden uit te steken, ver van het vuur aan de kant te leggen en daarna terug op hun plaats te leggen.
- Vuur maken op heidegrond doe je best op de zandplaat onder de bovenlaag. Steek daarvoor de heideplaggen uit.
- Bij een natte ondergrond leg je best eerst keien.

Enkele voorzorgsmaatregelen:

- Zorg voor blusmiddelen. Hou enkele emmers water, zand of blusapparaten bij de hand.
- Blijf bij het vuur.
- Laat kinderen nooit alleen bij het vuur.
- Hou voldoende afstand van het vuur.
- Ga met de wind in de rug rond het kampvuur zitten.

Enkele verbodsbepalingen

- Maak geen vuur bij felle wind (meer dan 5 beaufort).
- Maak geen vuur tijdens droge periodes. Informeer je hiervoor bij de boswachter.

DE KAFHOEK – Maarkedal

De Kafhoek is een jeugdverblijf type C in de formule zelfkook. Groepen tot 40 personen kunnen er verblijven. Aan het woord is Luc De Coninck die samen met zijn familie het jeugdverblijf uitbaat.

Waarom bieden jullie een kampvuurkring aan?

Groepen vinden het heel leuk om kampvuur te houden. Het is dikwijls de ideale afsluiter van een mooi kamp, een uniek moment dat baadt in een ongelooflijk warme sfeer. De foto's die nadien opduiken bewijzen dat ook: je ziet de jongeren echt genieten van elkaars nabijheid. Het is een hoogtepunt, want kampvuur houden is voor vele jongeren een nieuwe ervaring.

Waar is de kampvuurkring gelegen?

De vuurkring ligt op ongeveer 12 meter van onze gebouwen. De brandweer vindt dit te dicht, maar toch kregen we toelating van de burgemeester op voorwaarde dat het kampvuur enkel brandt op de laatste avond van het kamp.

Welke specifieke maatregelen worden genomen om de veiligheid te garanderen?

De eerste vuurkring bestond in het begin uit enkele verwijderde graszoden, maar dat breidde snel uit. Daarom werd al snel beslist om een kring te metselen.

Wat is de meerwaarde van een gemetste kampvuurkring?

Dankzij de gemetselde kampvuurkring blijft de diameter van het vuur beperkt tot ongeveer 1,25 meter. Door de diameter te beperken, wordt ook de hoogte van het vuur automatisch beperkt.

Hoe hoog komen de vlammen nu?

Het hout mag in principe niet hoger gestapeld worden dan 1,5 meter. Dan heb je al een spectaculair effect met vlammen tot ongeveer 2 meter.

Welke bijkomende preventieve maatregelen moeten groepen nog nemen?

We vragen de groepen om enkele emmers water en een riek te voorzien tijdens het kampvuur. Met de riek kunnen ze takken die buiten de kampvuurkring vallen, terug leggen. Begint het gras toch te smeulen, kunnen ze blussen met water.

Wordt het water op het einde het kampvuur ook gebruikt om de gloeiende kolen te doven?

Neen. Wij vragen de groepen om brandbare voorwerpen rond het kampvuur weg te halen en het vuur gewoon te laten uitdoven. In gloeiende houtskool binnen de kampvuurkring schuilt

Dankzij de gemetselde kampvuurkring blijft de diameter beperkt tot ongeveer 1,25 meter.

geen groot gevaar meer. Gloeiende houtskool doven met water zorgt voor meer problemen. Het wordt een vuile zwarte brei en is nadien moeilijker te reinigen.

Waar vinden groepen hout voor het kampvuur?

Wij vragen de groepen om zelf hun hout mee te brengen of om zelf hout te sprokkelen in het nabijgelegen Muziekbos. Dit mag echter enkel na toelating van de boswachter. Hij/zij duidt dan aan waar het hout kan gesprokkeld worden. In uiterste nood krijgen groepen soms twee of drie kruiwagens van onze houtvoorraad. Dit hout komt van ons snoeiwerk.

Groepen vraag je om brandbare voorwerpen weg te halen op het einde van het kampvuur. Welke voorwerpen zijn dat?

Rond de kampvuurkring stonden in het begin houten zitbankjes of lagen boomstronken, maar we merkten dat het aantal steeds daalde. Blijkbaar kwamen de zitelementen telkens op het kampvuur terecht. Nu is er niets meer voorzien, maar gebruiken de groepen onze dekens, stoelen, kussens ... Dit hebben we natuurlijk liever niet, maar het gebeurt wel. Om te vermijden dat ze vuur vatten, dient alles na het kampvuur onmiddellijk opgeruimd te worden.

Welke problemen duiken er nog op rond een kampvuur?

's Avonds en 's nachts draagt het geluid heel ver. Versterkte geluidsbronnen zijn daarom niet toegelaten. Maar zelfs zingen en lachen kan een probleem worden. Hoewel het kampvuur beperkt wordt tot één avond per verblijfsperiode, vragen we aan de groepen om hier voldoende aandacht aan te besteden.

Een tweede probleem is afval. Rond de kampvuurkring vind je altijd wel kroonkurken, dopjes, peuken, verpakkingspapiertjes, eventueel zelfs glasscherven ... Groepen ruimen dat niet altijd spontaan op.

Welke oplossingen heb je voor die problemen?

Het komt er vooral op neer om de groepen goed te informeren en bij de eindcontrole ook de kampvuurkring grondig te inspecteren. Is de houtskool opgeruimd? Ligt er nog afval? Als dit het geval is, vragen we groepen om dit op te ruimen voor hun vertrek. Veel handen maken in deze situatie licht werk.

De kampvuurkring afschaffen staat niet op de agenda?

Nee, het extra werk dat een kampvuurkring met zich meebrengt, weegt niet op tegen de meerwaarde. Groepen genieten er echt van!

BRANDRISICO'S

GROEN: weinig gevaar

Er is geen bijzonder risico op brand in natuurgebieden.

GEEL: gevaar

De natuurgebieden beginnen droger te worden waardoor het risico op brand groter wordt. *Beheerders en brandweer zijn extra waakzaam.*

ORANJE: hoog gevaar

Het is erg droog en brandgevaarlijk in natuurgebieden. Wees voorzichtig, rook niet in natuurgebieden en bossen. Laat kinderen niet zonder toezicht in het terrein. *Beheerders en brandweer zijn extra waakzaam. De brandtorens worden overdag bemand.*

ROOD: extreem hoog gevaar

Het is extreem droog en brandgevaarlijk in de natuurgebieden. Om veiligheidsredenen wordt de toegang tot het gebied afgeraden.

De codes kan je checken op de gemeentelijke websites. Voor een aantal gebieden zijn er speciale infoborden waarbij de brandfase wordt aangeduid met een pijl.

JEUGDVERENIGINGEN

Elk jaar informeren de diverse koepelorganisaties van het jeugdwerk hun plaatselijke afdelingen over de regelgeving die van toepassing is op de organisatie van een kamp. Het maken van vuur komt daarin ook uitgebreid aan bod. De belangrijkste boodschap: een fakkeltocht, een kampvuur maken of koken op een houtvuur is toegestaan, maar spelen met vuur niet.

Enkele bijkomende regels, richtlijnen en suggesties die bijvoorbeeld Scouts en Gidsen Vlaanderen communiceert naar zijn achterban:

- Het is verboden om over vuur te springen.
- Leden mogen pas vuur maken vanaf 11 jaar. De leiding zorgt voor veilige omstandigheden. De lagere leeftijdsgroepen mogen geen vuur maken en nooit alleen bij het vuur blijven.
- Spelen met brandende voorwerpen, eventueel gedrenkt in brandversnellers en chemische stoffen, zijn verboden activiteiten, net zoals vuurspuwen.
- Het gebruik van benzine, stookolie, spiritus of andere vloeibare licht ontvlambare producten om een vuur aan te maken of aan te wakkeren, is verboden.
- Wind kan brandende gensters honderden meters met zich meedragen. Hou daarom rekening met de windrichting en -sterkte.
- Grijp onmiddellijk in als het vuur uit de hand dreigt te lopen.

SINT-JANSBURG – Malle

Sint-Jansburg is een jeugdverblijf in de formule zelfkook. Het telt twee entiteiten: De Burcht (type C) en De Schildknaap (type B) met respectievelijk een binnencapaciteit van 70 en 20 personen. Overnachten in tenten is mogelijk zolang de maximumcapaciteit van het domein, vastgelegd op 120 personen, niet overschreden wordt. Aan het woord is centrumverantwoordelijke Geert Bosschaert.

Waar is de kampvuurkring gelegen?

Ons jeugdverblijf ligt in bosgebied. In dit bos, op ongeveer 150 meter tot het jeugdverblijf en ongeveer 50 meter van de openbare weg, is een open ruimte voorzien van ongeveer 20 vierkante meter waar centraal de kamvuurkring ligt.

Wat moet je doen om een kampvuurkring in een bos te realiseren?

Het volstaat om een kampvuurkring op te nemen in een door het Agentschap Natuur en Bos goedgekeurd bosbeheersplan.

Hoe lang is dit bosbeheersplan geldig?

Ons bosbeheersplan werd met de hulp van de bosgroep opgesteld in 2009 en is goedgekeurd voor een periode van 20 jaar.

Moet je naast een bosbeheersplan ook toestemming hebben van de gemeente?

Neen, maar daarvan waren we tot vorig jaar niet op de hoogte. We hebben dus altijd toestemming aan de gemeente gevraagd, terwijl we al een vergunning hadden.

Werden er door het Agentschap Natuur en Bos en de gemeente bijkomende voorwaarden opgelegd?

Niet door het Agentschap Natuur en Bos, maar de gemeente kan wel bijkomende voorwaarden opleggen. In overleg met de gemeente en de brandweer volgen we de richtlijnen die ook de andere jeugdverblijfcentra in onze gemeente krijgen.

Waren de voorwaarden van de gemeente haalbaar?

Ja. We hebben ze opgenomen in ons kampvuurreglement dat deel uitmaakt van ons huisreglement.

Wat staat in de richtlijnen?

De brandweer moet op de hoogte gebracht worden van het moment van het kampvuur, dit kan met een eenvoudig mailtje. Tijdens het kampvuur moet de groep de brandweer ook onmiddellijk kunnen contacteren.

Moet je als uitbater ook op de hoogte zijn?

Ja, maar dat omwille van praktische redenen. Er kunnen hier meerdere groepen overnachten, dus moeten er duidelijke afspraken gemaakt worden.

Zijn er nog voorwaarden die voortvloeien uit de gemeentelijke richtlijnen?

Ja. Het kampvuur mag niet ontstoken worden met brandbare vloeistoffen en er mag enkel met droog, zuiver en onbehandeld hout gestookt worden. Er mogen verder geen grote vlammen zijn, zodat vlamoverslag onmogelijk is. Tot slot mogen er in de nabijheid van het kampvuur geen ontvlambare of gemakkelijk

Groepen moeten tijdens het kampvuur het kampvuurhuisje open laten.

brandbare stoffen geplaatst worden en moet het vuur permanent bewaakt worden en volledig gedoofd bij het beëindigen van de activiteit of hevige wind.

Hoe ondersteun je de groepen?

We hebben een stenen kampvuurplaats en op een veilige afstand een kampvuurhuisje. In dit huisje staan twee poederblussers (ook een richtlijn van de brandweer), borstel en vuilblik en een asvuilbak. Op die manier kunnen ze veilig stoken en nadien alles opruimen.

Welke bijkomende regels leg je als uitbater op?

Groepen moeten tijdens het kampvuur het kampvuurhuisje open laten zodat ze in geval van nood de brandblussers snel kunnen nemen. Op het einde van het verblijf vragen we ook om de kampvuurplaats volledig proper te maken. As kan in de asvuilbak. Half opgebrand hout kan op een hoopje in de daartoe voorziene afrastering.

Welke afspraken zijn er rond het sprokkelen van hout?

Sprokkelen van hout op ons domein is toegestaan. Hierbij mag enkel op de grond liggend hout gesprokkeld worden. Levende en dode bomen mogen niet worden gekapt.

Volstaat het hout uit het bos om alle groepen een mooi kampvuur te geven?

Op het einde van een drukke zomer met veel kampvuur kan er wel schaarste zijn aan sprokkelhout. Weekendgroepen in het najaar brengen daarom voor alle zekerheid vaak zelf hout mee.

Kunnen groepen sprokkelen in naburige bossen?

De omliggende bossen hebben verschillende eigenaars. Hierdoor is het niet evident om toestemming te bekomen.

Groepen sprokkelen dus in de naburige bossen zonder toestemming?

Ik hoop van niet, maar kan dat moeilijk controleren.

- Maak duidelijke afspraken met iedereen: wie kookt, wie stookt, waar staat het water, waar ligt het blusdeken?
- In noodsituaties gaat vaak kostbare tijd verloren door paniek en onduidelijkheid. Maak duidelijke afspraken over wie wat doet en stel een evacuatieplan op. Oefen dit plan in.

ANDERE VUURACTIVITEITEN

Ons doelgroepenonderzoek toont aan dat een kampvuur voor plaatselijke jeugdverenigingen een traditionele activiteit is tijdens de zomermaanden. Veel van de richtlijnen zijn gericht op deze activiteit. Toch worden niet enkel kampvuren aangestoken. Tafelvuren en fakkels zullen ook op geregelde tijdstippen opduiken. Daarom sommen we graag nog enkele regels, richtlijnen en suggesties van Scouts en Gidsen Vlaanderen op rond het maken van tafelvuren en het gebruik van fakkels:

- Maak tafelvuren aangepast aan de hoogte van de gebruikers. Die moeten de inhoud van de pot kunnen zien zonder opstapje. Zet de rooster op hoogte tussen knie en bekken van het kleinste lid. Zorg dat de roosters stevig bevestigd zijn, voorkom kantelen. Zorg dat sjorringen stevig zijn en buiten het bereik van het vuur liggen.
- Heet frituurvet is zeer ontvlambaar. Frituur nooit op een houtvuur.
- Fakkels mogen wel gebruikt worden voor een tocht of inkleding. Spelen met fakkels mag niet.

Een andere conclusie uit ons doelgroepenonderzoek is dat een kampvuurkring door jeugdgroepen enthousiast onthaald wordt, maar uit de praktijk blijkt ook dat alternatieven zoals een vuurkorf of -ton tijdens de weekends vaak gretig gebruikt worden door kleinere groepen. Een vuurkorf of -ton is gezellig en gemakkelijk in gebruik. Bovendien zorgt het voor minder houtverbruik en kunnen de assen nadien bij bepaalde modellen gemakkelijk verwijderd worden.

GELUIDSHINDER

Artikel 561 van het strafrecht bepaalt dat "zij die zich schuldig maken aan nachtgerucht of nachtrumoer waardoor de rust van de bewoners kan worden verstoord" een misdrijf plegen. Dit misdrijf, zoals dit omschreven wordt, is slechts strafbaar

tussen zonsondergang en zonsopgang. Willen groepen een uitzondering op deze regel, dan kunnen ze een afwijking aanvragen bij het college van burgemeester en schepenen.

Wordt de soep zo heet gegeten als ze wordt opgediend? In veel gevallen niet. Maak met de burens goede afspraken en vraag de verblijvende groepen om deze afspraken goed na te leven.

Enkele suggesties:

- Vraag de burens toestemming om per kampperiode één keer het zingen van liedjes te tolereren tot bijvoorbeeld 23u.
- Garandeer dat het gebruik van versterkte muziek uitgesloten wordt.

Voor meer tips over geluidshinder kan je ons dossier raadplegen in HuisWerk 20.

AFVAL

Een hapje en drankje ontbreekt zelden tijdens het kampvuur, maar vaak brengt dit ook afval met zich mee. Afval dat in het donker niet altijd even goed zichtbaar is, zeker wanneer het over kleinere voorwerpen gaat zoals dopjes, kroonkurken, snoepverpakking, sigarettenpeuken ... of erger, stukjes gebroken glas. Afval dat zich bovendien gemakkelijk verspreidt of in de grond wordt gedrukt en het opruimen dus enorm bemoeilijkt.

Wat kan je als uitbater doen? In de eerste plaats kan je in het huishoudelijk reglement noteren dat op het einde van een verblijf de kampvuurkring netjes moet achterblijven en dat daarop controle is. Werd dit over het hoofd gezien, dan kan de groep nog helpen. Verder kan je enkele hulpmiddelen voorzien zoals een afvallemmer of een magneet om kroonkurken of nagels uit paletten gemakkelijk op te sporen. Tot slot kan je om de veiligheid te verhogen, vragen om geen glas rond het kampvuur te gebruiken.

HUIS WERK 47

In juli verschijnt HuisWerk 47. Daarin staat de productie van warm water centraal.

Een duurzame productie van warm water in een jeugdverblijf is niet altijd evident. Hoe zorg je ervoor dat je op duurzame wijze en vaak op korte tijd veel warm water kan produceren voor bijvoorbeeld de douche? In dit dossier sommen we de mogelijke energiebronnen op, zoeken naar de voor- en nadelen van de diverse systemen en kijken naar de dimensionering ervan. Verder besteden we ook aandacht aan onderhoud en keuringen. Tot slot mag een stukje wetgeving niet ontbreken. Vooral het legionellabesluit wordt aandachtig onder de loep genomen.

Heb je zelf nog goede suggesties of tips of wil je reageren op dit thema, dan kan dat via het forum van www.cjt.be/ondersteuning of door te mailen naar ondersteuning@cjt.be.

Wie trouwens iets extra wil doen, is steeds welkom op de redactievergadering van HuisWerk. We komen ongeveer tweemaandelijks samen. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen via ondersteuning@cjt.be of tel. 09/210.57.75.

Op zoek naar geld

Een tof project en een gebrek aan financiële middelen, het is voor velen een gekende combinatie. Moet het project dan op de schop? Niet altijd. Met steun van anderen kan het project misschien toch gerealiseerd worden. Wim Van Poelvoorde van Kroffel vzw (Aalst) vertelt ons zijn ervaringen over de zoektocht naar leningen, giften en sponsoring.

Hoe wordt jullie project gefinancierd?

Bijna de helft van het project wordt betaald via een banklening en een vierde via lotenleningen. We stappen in SoCrowd, krijgen subsidies van stad Aalst en Toerisme Vlaanderen en genieten van de opbrengsten van een eenmalig project Lift Me Up.

Was het evident om een lening bij de bank te krijgen?

Ons eerste bezoek aan de bank duurde ongeveer tien minuten en leverde geen lening op. Daarna hebben we ons goed laten omringen door mensen uit het bankwezen en blijven aandringen. Uiteindelijk hadden twee banken wel interesse en begonnen ze elkaar te beconcurreren. Het resultaat is een mooie lening aan een scherpe intrestvoet.

Het jeugdverblijf wordt o.m. gefinancierd via een lotenlening. Hoe gaat dat in zijn werk?

In 2014 werden 20 loten van elk 1 000 euro uitgeschreven aan een rente van 2,5 %. Die loten werden binnen de twee jaar terugbetaald met inkomsten uit financiële acties. In 2015 werden dan nog eens 400 loten van elk 250 euro uitgeschreven, eveneens aan een rente van 2,5 % waarvan de terugbetaling start in 2018, na de opening van het jeugdverblijf, en loopt tot 2032. Elk jaar betalen we zo 26 loten terug.

Worden de interesten gekapitaliseerd en moeten op die winsten belastingen betaald worden?

Neen, de interesten worden niet gekapitaliseerd. Wie in 2018 zijn lot uitbetaald krijgt, ontvangt in principe zo 268,75 euro. Wie moet wachten tot 2032 krijgt 356,25 euro. In de praktijk liggen de bedragen echter lager. Op de uitgekeerde rente moet er namelijk roerende voorheffing betaald worden. Als vzw zijn we verplicht die roerende voorheffing in te houden en door te storten naar de belastingdienst.

Kan je als vzw zomaar onbeperkt geld verzamelen?

We hebben dit nagevraagd bij de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten en kregen toen het antwoord dat een vzw een vrijstelling van de prospec-

tusplicht heeft als de opbrengst gebruikt wordt om de niet-lucratieve doelstellingen van de vereniging te verwezenlijken (nvdr. vandaag is dat nog steeds zo, maar omdat wetgeving kan wijzigen, is het wel raadzaam altijd opnieuw te informeren).

Je werft ook fondsen via Socrowd. Hoe werkt dat?

Socrowd brengt sympathisanten van organisaties samen om een project via renteloze lening te financieren. Het bedrag dat de sympathisanten storten, wordt door Socrowd verdriedubbeld. De renteloze lening betaal je dan op termijn terug aan Socrowd.

Vraagt Socrowd bepaalde garanties?

Ja. SoCrowd wil een waarborg voor de lening. Dit kan bijvoorbeeld een hypotheek zijn op het gebouw, maar omdat we met een lening bij de bank zitten die reeds een hypotheek neemt, vraagt Socrowd een andere vorm van waarborg. SoCrowd geeft de voorkeur aan een lokale instantie zoals een parochie, een OCMW of een gemeente die borg kan staan voor het te lenen bedrag.

Zijn er kosten verbonden aan Socrowd?

Je betaalt een kostendekkende administratieve vergoeding aan Socrowd. Maar dit is nog steeds een stuk goedkoper dan de kosten die een banklening met zich meebrengt.

Hoe betalen jullie de leningen terug?

We organiseren diverse financiële acties zoals een fuif, een quiz en een kunstbeurs en verkopen Kroffellbier. Als het gebouw klaar is, komen daar diverse huurinkomsten bij. Dit moet volstaan om onze financiële verplichtingen na te komen.

Wordt er ook geld ingezameld via sponsoring en giften?

Wij zetten zeer sterk in op sponsoring, zowel financieel als logistiek en materieel. Sponsoring is ook belangrijk om je als jeugdverblijf naar buiten toe te profileren en het opent mogelijkheden tot andere vormen van samenwerking. 70 % van onze sponsoring is cash, de resterende 30 % is logistiek. Het bedrag dat we uit giften ontvangen, is eerder beperkt. Dit komt voornamelijk door de combinatie met de lotenlening, waarin we veel tijd en energie hebben geïnvesteerd. Geld uit sponsoring en giften kan je niet zien als een manier om snel aan de fondsen voor nieuwbouw te komen, maar het is wel belangrijk voor het opbouwen van een financiële marge. We gebruiken beiden daarom niet voor de investering van het gebouw, maar financieren hiermee onze werking.

Zijn de giften fiscaal aftrekbaar?

Inderdaad. Hiervoor werken we samen met de Koning Boudewijnstichting omdat je hiervoor een speciale erkenning nodig hebt van het ministerie van financiën. Als plaatselijke vereniging kom je hiervoor niet rechtstreeks in aanmerking.

Centrum voor Jeugdtoerisme ^{vzw}

ONDERSTEUNING

Heel wat regelgeving heeft rechtstreeks of onrechtstreeks een weerslag op jeugdtoerisme. Als hieraan wordt gesleuteld, tracht CJT Ondersteuning op de eerste rij te zitten. In HuisWerk belichten we telkens de actualiteit van ons vertegenwoordigingswerk.

... LAAT JE STEM HOREN

Toerisme Vlaanderen en subsidies ... dan denkt iedereen meteen aan de infrastructuursubsidies die al sinds 2004 worden uitgereikt aan erkende jeugdverblijfcentra. Oorspronkelijk konden uitbaters ook aanspraak maken op animatiesubsidies, maar deze zijn ondertussen al enkele jaren afgeschaft. In 2014 hadden we ook een eenmalige subsidie voor toeleiding van kansengroepen.

In 2017 lanceert Toerisme Vlaanderen nu, naast de infrastructuursubsidie, een nieuwe subsidie, dit in het kader van "iedereen verdient vakantie". Hoofddoel van de subsidie is "het verhogen van de participatie aan het toeristisch aanbod van individuen of groepen uit Vlaanderen en Brussel die een drempel ervaren die ze zelf niet kunnen overwinnen". Drempels kunnen van financiële aard zijn, maar kunnen ook te maken hebben met toegankelijkheid, zorg of culturele aspecten.

Enkele voorbeelden van mogelijke projecten:

- Een aantal jeugdverblijven willen dat elk kind de kans krijgt om op kamp te gaan. Ze stellen vast dat hun aanbod nauwelijks gekend is bij etnisch-culturele minderheden. Samen met een aantal jeugdwerkorganisaties zetten ze een ontdekkertoer op voor deze doelgroep.
- Een aantal jeugdverblijven die moeilijk bereikbaar zijn met openbaar vervoer, sluiten een raamcontract af met een autocarbedrijf om tegen een scherpe prijs vervoer naar deze verblijven te voorzien. Ze testen dit uit gedurende een jaar en evalueren hoe dit in de toekomst duurzaam kan verdergezet worden.
- Een jeugdverblijf en een sociale organisatie ontwerpen samen een vakantie op maat voor kinderen met een verstandelijke beperking.

Aan de subsidie zijn een aantal voorwaarden verbonden:

- Een project moet de reguliere werking van de indienende organisatie overstijgen. Het gaat dus om nieuwe activiteiten of nieuwe doelgroepen.
- Doelgroep van het project zijn Vlamingen of Brusselaars.
- Het project moet uitgevoerd zijn ten laatste eind 2018.

- De betoelaagbare kosten bedragen minstens 5 000 euro. De subsidie omvat maximaal 75 % van de kosten en is nooit meer dan 22 500 euro. De totale subsidiepot bedraagt 284 000 euro.
- Iedereen met rechtspersoonlijkheid kan een project indienen. Voor vzw's dus geen probleem, maar particulieren of feitelijke verenigingen komen niet in aanmerking. Een erkenning via het decreet 'toerisme voor allen' is geen voorwaarde om te kunnen deelnemen.
- Er is maximaal één project per indiener. Wel is samenwerking tussen verschillende projectindieners mogelijk.

Toerisme Vlaanderen beoordeelt de aanvragen op volgende criteria:

- Wegwerken van drempels: in welke mate en voor welke doelgroepen worden drempels om op vakantie te kunnen gaan, weggerukt?
- Rimpel-effect: in welke mate kunnen de resultaten van het project gedeeld worden met andere partners?
- Innovatief karakter: in welke mate is het project vernieuwend, zowel binnen de eigen organisatie als naar andere partners?
- Mate van samenwerking: in welke mate worden doelgroepen en andere partners betrokken bij de uitvoering?
- Haalbaarheid: in welke mate is het project realistisch op financieel, organisatorisch en praktisch vlak?

Volgende kosten komen in aanmerking:

- personeelskosten
- animatie-, verblijfs- en transportkosten
- huur van medische hulpmiddelen
- kosten voor vorming
- kosten voor toeleiding, promotie en communicatie
- kosten voor kennisdeling
- ontwikkeling van nieuwe digitale en audiovisuele projecten

De aanvragen moeten ingediend zijn uiterlijk op 31 mei 2017.

Meer informatie op www.cjt.be/ondersteuning/subsidie.

VRAAG HET AAN ...

Centrum voor Jeugdtoerisme^{vzw}

ONDERSTEUNING

Elk kwartaal krijgen we tientallen vragen van uitbaters over uiteenlopende thema's. In HuisWerk maken we telkens een beknopte bloemlezing van vragen en antwoorden die ook voor andere uitbaters interessant kunnen zijn.

Wij hebben nog een openstaande kampperiode in augustus. We willen deze aan een goedkope prijs verhuren aan een vereniging die zich inzet voor een maatschappelijk doel. Hoe kunnen we dit bekendmaken?

Je kan hiervoor terecht bij het Steunpunt Vakantieparticipatie. Zij hebben een overzicht van organisaties die kampen organiseren voor kwetsbare groepen. Je vindt hun contactgegevens op www.vakantieparticipatie.be.

Ons jeugdlokaal ligt in recreatiezone en/of zone van openbaar nut. De lokalen staan leeg, maar de overkoepelende vzw wil het gebouw omvormen tot jeugdverblijf. Kan dit volgens de wetgeving ruimtelijke ordening?

Jeugdlokalen die in orde zijn met hun stedenbouwkundige vergunning, kunnen onbeperkt verhuren aan andere jeugdgroepen, zonder dat ze een functiewijziging hoeven aan te vragen. Vroeger was dit zonder functiewijziging beperkt tot 90 dagen per jaar. De regelgeving gaat er voortaan van uit dat de functie jeugdlokaal inhoudt dat er ook kan overnacht worden door andere jeugdgroepen, zonder beperking in aantal dagen dus. Maar belangrijk: om van bovenstaande regelgeving te genieten zou het voormalig lokaal wel opnieuw in gebruik moeten worden genomen door de plaatselijke jeugdbeweging. De versoepeling geldt immers enkel voor jeugdlokaal, een leegstaand gebouw heeft die functie niet (meer).

We zijn bezig met nieuwbouw voor jeugdlokaal en jeugdverblijf type A en de slaoppervlakte zou variëren tussen 150 en 220 m². Hoeveel m² rekenen jullie per persoon?

We hanteren 2,5 à 3 m² per slapende voor een slaaplokaal zonder bedden. Hou ook rekening met de nuttige oppervlakte (bijv. aan ingang deur kan er niemand slapen). Dus tussen de 50 en 70 personen ergens in jullie geval, afhankelijk van de oppervlakte die jullie kiezen. Voor de refter mag je uitgaan van ongeveer 1,2 m² per persoon.

Ik geef elke maand trouw de overnachtingscijfers door. Maar blijkbaar moet dit op twee sites gebeuren. Dat wist ik niet.

De overnachtingscijfers moeten inderdaad terecht komen bij twee verschillende overheden: FOD Economie en Toerisme Vlaanderen. Als je de statistiekenmodule via www.jeugdverblijven.be gebruikt, is het grote voordeel dat dit automatisch correct berekend wordt voor deze twee overheden. Het is de minst tijdrovende manier, daarom dat drie kwart van de uitbaters ondertussen ook op deze manier werkt. Het enige dat je dan nog moet doen, is de mail met csv-bestand die je elke maand ontvangt, forwarden naar FOD Economie. Dit staat in deze mail ook nog eens uitgelegd. Ook nog eens inloggen op de module van FOD Economie is dan niet meer nodig.

NIEUWSFLASH

KAMPENCHARTER

In de zomer gaan jaarlijks honderdduizenden kinderen en jongeren op kamp. Voor velen de bron van onvergetelijke avonturen, maar zo'n volksverhuizing leidt in een beperkt aantal gevallen ook tot spanningen tussen jeugdgroep, uitbater, omwonenden en/of gastgemeente. Daarom zal minister van jeugd Gatz komende zomer een charter voorstellen, dat een aantal principes en maatregelen naar voor schuift om het samenleven op een prettige manier te laten verlopen. Aan de voorbereiding van dit charter werd gewerkt door De Ambrassade, de koepels van de jeugdbewegingen, VVSG (Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeentes) en CJT. Hieronder alvast een stand van zaken.

Enerzijds beschrijft het charter hoe de informatiestroom best verloopt. Een checklist omschrijft welke informatie nuttig is voor welke partij.

Anderzijds wordt ingegaan op een aantal concrete punten uit het kampgebeuren:

1. Verplaatsingen en tochten

Tochten zijn een belangrijk onderdeel van heel wat kampprogramma's, denk maar aan droppings, dauwtrips of fakkeltochten. De wegcode moet daarbij uiteraard worden nageleefd. Ruiltochten zijn niet altijd een goed idee, de uitbater is vaak goed geplaatst om te oordelen of het op een bepaald moment toelaatbaar is.

2. Lawaai en nachtrust

Het geluid van spelende kinderen overdag zien we per definitie niet als geluidsoverlast. Daar staat tegenover dat jeugdgroepen wel rekening moeten houden met de nachtrust van de omwonenden. Het gebruik van versterkte muziek, ook overdag, is vaak een bron van ergernis, jeugdgroepen dienen hier dan ook omzichtig mee om te gaan.

3. Afval

Van groepen wordt verwacht dat ze correct sorteren. Omdat regels verschillen van gemeente tot gemeente, is een goede communicatie heel belangrijk. Ook de frequentie van ophalen en eventuele toegang tot het containerpark spelen een grote rol.

4. HUDO's

Indien geen sanitair aanwezig, kiezen groepen tijdens een tentenkamp soms voor een HUDO. Dit moet zo ecologisch mogelijk gebeuren, bijv. door voldoende afstand te houden van water.

5. Kampvuur

Er gelden heel wat regels m.b.t. vuur maken (zie elders in dit HuisWerknummer). Jeugdgroepen zijn gehecht aan de traditie van kampvuren, maar houden ook rekening met ecologische en veiligheidsaspecten.

6. Groene speelruimte

Vrij spelen in bossen en natuur kan enkel in vaste speelzones, zomerspeelzones of na het aanvragen van een machtiging. Ook de uitbater kan zeker tips geven aan de verblijvende jeugdgroepen.

7. Alcohol en drugs

Drugs worden sowieso niet getolereerd. Wat alcohol betreft, worden groepen geacht de wet na te leven (geen alcohol

voor -16-jarigen) en bewust om te gaan met mogelijk alcoholmisbruik.

8. Waterwegen

Met een vlot kan je varen op waterlopen zonder bootverkeer. Als er wel bootverkeer is, dan dient toestemming gevraagd te worden bij Waterwegen en Zeekanaal.

9. Kampverkeer

Groepen letten er op om geen onnodige verkeersoverlast te veroorzaken. Uitbater en gemeente bekijken hoe op een buurtvriendelijke manier ruimte voorzien wordt voor vrachtwagen, bus en/of auto's.

10. Toeristentaks

Gemeentes hebben de autonomie om belastingen te heffen op zowat elk mogelijk thema en passen dit recht vaak toe op toeristen. Soms worden uitzonderingen voorzien voor jeugdgroepen, maar op een aantal plaatsen zijn ook verblijvende jeugdgroepen onderhevig aan een toeristentaks, ook al was dit niet altijd en overal de oorspronkelijke bedoeling van de gemeente. De opbrengst van de belasting voor jeugdgroepen staat vaak niet in verhouding tot de inspanningen om ze te kunnen innen.

Wens je nog te reageren op de voorlopige tekst, geef ons dan een seintje (ondersteuning@cjt.be of tel. 09/210.57.75) en we bezorgen je de meest recente informatie.

AUTOCONTROLE IN DE VOLPENSIONKEUKEN

Jeugdverblijfcentra die maaltijden aanbieden aan hun gasten, zijn verplicht om autocontrole uit te voeren op het voedsel en de bereiding ervan. In het verleden kon men daarvoor beroep doen op autocontrolelegidsen, te verkrijgen bij de verschillende sectorfederaties, vaak tegen betaling. Dit verandert: voortaan zijn alle gidsen gratis te downloaden op de website van het Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid (FAVV).

Bovendien kan je nu als jeugdverblijfcentrum de keuze maken tussen twee autocontrolelegidsen. Een generieke gids kan door iedereen gebruikt worden of je kan kiezen om de specifieke en dus meer uitgebreide gids voor de grootkeuken te hanteren.

Daarnaast zijn 14 modules beschikbaar. Afhankelijk van je activiteiten moet je één of meerdere modules toevoegen aan de autocontrolelegids. In onze sector kan dit bijv. gaan over gefrituurde gerechten, productie van belegde broodjes of het gebruik van tapinstallaties.

Het is niet verplicht om de gedownloade informatie af te drukken. Wel moet je kunnen aantonen dat alle informatie beschikbaar is voor alle keukenmedewerkers. Een map met een uitgeprinte versie zal dan toch vaak de handigste oplossing blijken te zijn.

Meer informatie en links naar de verschillende gidsen en modules vind je op www.cjt.be/ondersteuning/keuken.

MOBILITEIT ROND OOST-VLAAMSE JEUGDVERBLIJFCENTRA

Zoals in vorig HuisWerknummer aangekondigd, zijn we in 2017 gestart met een pilootproject, samen met het Netwerk Duurzame Mobiliteit. Bedoeling is om verblijvende groepen te stimuleren om te kiezen voor duurzame manieren van verplaatsen.

Vijf Oost-Vlaamse jeugdverblijfcentra stelden zich kandidaat en we hebben ze allen kunnen weerhouden: De Blijje Alpaca (Lokeren), Verloren Bos (Lokeren), Axlandhoeve (Sint-Niklaas), Ten Berg (Merelbeke) en 't Oud Klooster Dikkele (Zwalm).

Tijdens de maand maart hebben we deze vijf jeugdverblijfcentra een bezoekje gebracht en momenteel worden de eerste ideeën en voorstellen uitgewerkt. Wordt vervolgd ...

VRIJSTELLING ONROERENDE VOORHEFFING

Alle erkende jeugdverblijfcentra komen sinds 2016 in aanmerking voor een vrijstelling van onroerende voorheffing (zie ook HuisWerk 44). We hebben nu met de Vlaamse belastingdienst afgesproken dat er geen aanslagbiljetten meer zullen verstuurd worden naar jeugdverblijfcentra die vorig jaar werden vrijgesteld. In dat geval hoef je dus ook geen actie te ondernemen en geniet je sowieso van de vrijstelling. Toerisme Vlaanderen bezorgt de Vlaamse belastingdienst nog een lijst met alle erkende jeugdverblijfcentra.

Als je toch een aanslagbiljet ontvangt (dit is steeds in het najaar), kan dit twee oorzaken hebben. De kadastrale gegevens werden onlangs gewijzigd of er werd in het verleden nog geen vrijstelling toegekend. In beide gevallen kan je dan voor 2017 de vrijstelling aanvragen via de modelbrief, terug te vinden op www.cjt.be/ondersteuning/fiscaliteit.

De regeling is iets ingewikkelder als (een deel van) het gebouw nog andere functies heeft. Raadpleeg dan zeker nog eens de volledige uitleg in HuisWerk 44 of op www.cjt.be/ondersteuning/fiscaliteit.

ADRESWIJZIGING

HuisWerk is een gratis magazine en dat willen we graag zo houden. Je kan daar bij helpen door ons adressenbestand up-to-date te houden. Zo zijn wij er zeker van dat ons nummer bij de juiste persoon terechtkomt.

Voor jeugdverblijfcentra en kampeertreinen is het adressenbestand rechtstreeks gelinkt aan de databank van www.jeugdverblijven.be. HuisWerk wordt opgestuurd naar de verantwoordelijke algemene communicatie. Via je persoonlijke login en wachtwoord kan je de contactgegevens van je jeugdverblijfcentrum/kampeertrein rechtstreeks aanpassen. Als dit niet lukt, kan je ons bereiken via ondersteuning@cjt.be of tel. 09/210.57.75.

Wens je voor jouw jeugdverblijfcentrum/kampeertrein extra abonnementen, dan kan je deze bestellen tegen kostprijs. Stuur hier voor een mailtje naar ondersteuning@cjt.be.

HUIS IN DE KIJKER

Chiroheem Kanteleer, grote accommodatie met prachtig speelterrein

In West-Vlaanderen, tegen de grens met Oost-Vlaanderen en Henegouwen en ten zuidoosten van Kortrijk, ligt Avelgem, de thuishaven van Chiroheem Kanteleer. Het heem bestaat uit drie gebouwen en zowel de Chirojongens als Chiromeisjes organiseren er hun activiteiten. Tegelijk kunnen ook andere jeugdgroepen tot 120 personen er overnachten. De gebouwen zijn door Toerisme Vlaanderen erkend als type A en worden verhuurd in de formule zelfkook. In de zomer kunnen nog eens 60 personen extra overnachten in tenten.

DE ROL VAN DE KERKRAAD, DE VZW EN DE TWEE CHIROGROEPEN

“De vzw beheert de drie gebouwen, maar is niet de volledige eigenaar”, legt Koen Byls, reservatieverantwoordelijke van het heem uit. “De kerkraad bezit ongeveer een derde van het terrein waarop twee gebouwen staan. Het oude boerderijgebouw wordt via gebruiksrecht ter beschikking gesteld aan de vzw, terwijl er een recht van opstal is voor het nieuwe gebouw. De rest (twee derde speelterrein en een derde gebouw) is wel eigendom van de vzw.”

“De drie gebouwen worden altijd samen verhuurd, dit zowel in de zomerperiode als in de weekends”, gaat Koen verder. “Ik doe alle reseraties, maar in de weekends nemen de beide Avelgemse Chirogroepen de praktische afspraken voor hun rekening. Zij zorgen ervoor dat de lokalen zijn gekuist, ontvangen de huurders, vragen de waarborg en doen nadien de controle. In de zomer neemt de vzw die taak over.”

CHIROHEEM KANTEKLEER PRAKTISCH

*Adres: Driesstraat 69, 8580 Avelgem
Totale oppervlakte: 6 000 m²
Capaciteit: 120 binnen en 60 in tenten
Website: www.chiroavelgem.be*

VERDELING KOSTEN EN OPBRENGSTEN

“De vzw betaalt een symbolische euro aan de kerkraad, net zoals de Avelgemse Chirogroepen dit doen aan de vzw voor het gebruik van de gebouwen”, weet Koen. “De inkomsten van verhuur zijn in de week-ends voor de plaatselijke Chirowerking en in de zomer voor de vzw. De Chiro gebruikt die inkomsten voor hun werking, wij investeren in de gebouwen.”

Of die inkomsten dan voldoende zijn? “Neen, daarom organiseren we als vzw in november nog een eetfestijn in het college”, vertelt Koen enthousiast. “Dat is goed voor ongeveer 500 couverts en een opbrengst van ongeveer 4 000 euro.”

EEN ENTHOUSIASTE NIEUWE BENDE

“De vzw bestaat uit 44 leden, waarvan 10 bestuursleden. Het is een bonte mix van ouders, oud-leiders, sympathisanten, volwassen begeleiders en hoofdleiders”, schetst Koen het vrijwilligerskader.

“Na tientallen jaren dienst werd het bestuur twee jaar geleden bijna helemaal vernieuwd. Zes op de tien bestuursleden is nu tussen de 25 en 35 jaar oud. Enkele andere bestuursleden zoeken nog opvolging”, legt Koen uit. “Voor het oude bestuur was de realisatie van het nieuwe gebouw een mooie afsluiter. Ze konden met een gerust gemoed de taken overdragen.”

“De 44 leden van de vzw komen niet enkel voor de vergadering, maar willen ook actief hun steentje bijdragen en dat is best leuk”, weet Koen. “Zo heb je altijd een enthousiaste groep mensen voor een kleine verbouwing of de grote schoonmaak, net voor de zomervakantie.”

DE TO DO LIJST

“Op dit moment vernieuwen we het sanitair in het gebouw van de jongens. Hiervoor doen we beroep op onze vrijwilligers”, zegt Koen. “Daarna volgen enkele brandveiligheidswerken. Sinds de brandweer gefusioneerd is, hebben we een nieuwe commandant en die stelt bijkomende voorwaarden. Concreet moeten we meer compartimenteren en zorgen voor een branddetectiecentrale. Tot slot moet er op het gebouw van de jongens ook een nieuw dak komen. Dit is dan meteen ook de start van enkele duurzaamheidswerken, al zal dit gespreid worden over meerdere jaren.”

ENKELE CIJFERS

“Tussen oktober 2015 en mei 2016 werden er twintig weekends verhuurd, waarvan negen weekends met een bezetting tussen 66 en 113 personen. In de zomermaanden kwamen daar dan nog eens vier periodes van tien dagen bij, dit van 1 juli tot 10 augustus. Alles samen realiseerden we zo 6 421 overnachtingen”, weet Koen. En de toekomst? Die ziet er ook mooi uit. “Voor de komende zomerperiodes zijn er vijf periodes van tien dagen verhuurd.”

De gebouwen worden nooit afzonderlijk verhuurd. Dat zie je aan de prijszetting. “Sinds september 2016 betalen groepen voor de week-ends 2,50 euro per persoon met een minimum van 80 personen. Vroeger was dit 60 personen. In de zomer is het minimum 100 personen.”

Mooie overnachtingscijfers worden ook beloofd. “Doordat we enkel jeugdwerk bereiken en veel overnachtingen realiseren, krijgen we jaarlijks via de Afdeling Jeugd een mooi bedrag uitgekeerd aan werkingsubsidie. In 2016 was dit ongeveer 1 600 euro”, vertelt Koen.

DE GEVOLGEN VAN VERHUUR

Wat vindt de buurt van die vele overnachtingen? “De Chiromeisjes namen hun intrek in de gebouwen in 1965 en de jongens in 1981. De verhuur startte in 1982. De burens hebben hier dus bijna altijd jeugdgroepen geweten of wisten ervan als ze hier kwamen wonen. Dit speelt in ons voordeel”, weet Koen. “De burens gaan niet snel klagen en als er dan toch eens een klacht is, dan is die terecht. Groepen die hier verblijven, weten dat.”

Ook voor de Avelgemse Chirogroepen is de verhuur geen probleem. “De weekendverhuur is van vrijdagavond tot zondagmiddag. Dit wil zeggen dat de activiteiten die voor beide verenigingen op zondagmiddag vallen altijd kunnen doorgaan”, vertelt Koen. “Het enige minpunt is dat de lokalen niet echt ingekleed kunnen worden.” Dat dit soms wringt, bewijst één lokaal waar affiches en vlaggetjes hangen met meerdere oproepen om dit te laten hangen.

Komt de leiding hier niet samen op vrijdagavond? “Toch wel. Er zijn twee lokalen die we niet verhuren en die gebruikt worden voor hun vergaderingen. Daarna zakken ze af naar het jeugdhuis”, zegt Koen. “Logisch, want de meeste Chiroleiders zijn ook vrijwilliger in het jeugdhuis.”

DE TROEVEN

“Verblijvende groepen hebben hier veel mogelijkheden. Het gebouw ligt dicht bij het centrum van Avelgem. Op twee kilometer is er sportaccommodatie en een overdekt zwembad en op vijf kilometer is er een recreatiepark, de Kluisberg en een openluchtzwembad”, somt Koen enkele troeven op. Maar daar stopt het niet. “Wat nog een uitstap waard is, is het natuurgebied de Avelgemse Scheldemeersen met vele speelmogelijkheden. Daar kan je fantastische tochten maken waarbij je wel twintig beken kan kruisen. Best wel avontuurlijk.”

Op uitstap gaan is niet altijd nodig, dat beaamt ook Koen. “Ons domein is gezellig ingericht en biedt veel speelruimte, zelfs als er tenten bijgeplaatst worden. We hebben een bosje, een speelberg, een soort amfiteater en een kampvuurplaats. Die kampvuurplaats mag gebruikt worden op de laatste avond van het zomerkamp. Hiervoor doet de vzw de aanvraag bij de gemeente.”

AGENDA

In deze agenda willen we alle data van vormingsmomenten, ontmoetingen, indiendata voor erkenning en subsidiëring, ... opnemen die interessant kunnen zijn voor uitbaters. Ook hiervoor staat onze redactie open voor suggesties. Mail die gerust door naar ondersteuning@cjt.be!

13 EN 17 MEI EN 8 EN 10 JUNI 2017

In ons nieuw vormings- en ontmoetingsconcept "Raderwerk" gaan we aan de slag met afval. Wat kwam uit de bevraging bij de uitbaters begin dit jaar? Hoe gaan OVAM en Fost Plus met onze bevindingen aan de slag? En wat kunnen we van elkaar leren?

Alle uitbaters ontvangen half april een folder met extra informatie en mogelijkheid tot inschrijven. Zie ook www.cjt.be/ondersteuning/vorming.

Je vindt ons de komende weken op volgende locaties:

- **Zaterdag 13 mei**, 10u tot 13u30:
't Huzeke in Izegem
- **Woensdag 17 mei**, 15u tot 18u30 of 17u30 tot 21u:
Hoogland - De Raap in Lokeren
- **Donderdag 8 juni**, 15u tot 18u30 of 17u30 tot 21u:
Chiro Hatsjikidee in Diest
- **Zaterdag 10 juni**, 10u tot 13u30:
Den Broekkant in Arendonk

31 MEI 2017

Indiendatum voor aanvragen impuls subsidie "iedereen verdient vakantie"

Toerisme Vlaanderen lanceert een nieuwe subsidie. Meer informatie op pagina 14 binnenin dit HuisWerknummer of via www.cjt.be/ondersteuning/subsidie.

1 JULI 2017

Indiendatum voor financiële verslagen 2016 infrastructuursubsidie en/of animatiesubsidie (binnen het decreet 'toerisme voor allen')

De jeugdverblijfcentra aan wie de laatste schijf van (infrastructuur- of animatie)subsidies reeds is uitbetaald, moeten een financieel verslag van hun centrum indienen bij Toerisme Vlaanderen. Daarin moet je vooral de gekregen subsidies en de financiële resultaten van het voorbije kalenderjaar verantwoorden. Projecten waarvoor de toegekende subsidie niet hoger was dan 2 000 euro, zijn vrijgesteld van deze verplichting.

Particulieren kunnen hiervoor gebruik maken van een eenvoudig formulier (op te vragen bij Toerisme Vlaanderen), vzw's kunnen het financieel verslag van de vzw indienen.

Centrum voor Jeugdtoerisme^{vzw}

Bergstraat 16
9820 Merelbeke
09/210.57.75
ondersteuning@cjt.be
www.cjt.be

Raadpleeg onze website www.cjt.be/ondersteuning voor meer informatie. Je vindt er niet alleen alle indiendata en formulieren terug, je kan er ook terecht voor een massa andere informatie. Zo kan je in het HuisWerkarchief ook alle vorige dossiers raadplegen.

Blijf je graag als eerste op de hoogte van alle weetjes of wil je interessante links te weten komen, dan kan je ons volgen op Facebook. Je hoeft hiervoor geen lid te zijn van Facebook, het volstaat om te surfen naar www.facebook.com/CJTOndersteuning. Wie wel een Facebookprofiel heeft en onze pagina 'leuk vindt', krijgt onze berichten regelmatig te zien op zijn eigen nieuwspagina.

